

»Lad dit ansigt lyse, al vi må frelses« (Salme 80,4, 8, 20)

Det guddommelige glædesbudskab

Profeten Esajas siger på Guds vegne: »Mine tanker er ej eders – nej, som himmelen er højere end jorden, er mine tanker højere end eders« (55,8-9). Det gælder i særlig grad evangeliet, Guds glædesbrin-

gende budskab. Det er så langt højere og anderledes end vore bedste tanker. Det tager ofte et langt liv, måske også en »lang« evighed at fatte og fastholde evangeliet i hele dets fylde og kraft. Ud fra

kap. 5 i Lukas-evangeliet vil der i de følgende tre artikler blive kastet et vist lys herover.

Peters fiskedræt (Luk. 5,1-11)

Det har været nærmest et dogme, at man først skal forkynde Guds lov for at fremkalde syndserkendelse og derefter evangeliet, ordet om syndernes forladelse for Jesu skyld.

Det er gode menneskelige tanker, men Guds tanker er himmelhøjt over dem. Vi ser i denne beretning, at Simon Peter faldt ned for Jesu knæ og sagde: »Gå bort fra mig, Herre, thi jeg er en syndig mand.« Thi en rædsel havde grebet ham og alle dem, som var med ham, over den fiskedræt, de havde fået.

Herren havde velsignet dem så overvældende, at de ikke kunne bære det. Ingen af dem følte, at det havde de fortjent. Nej, Guds uforskyldte og ufortjente nådes rigdom gjorde Simon og hans fæller så små, at de ikke følte, at de passede i Herrens selskab.

Det er Guds guddommelige godhed, men ikke hans strenghed, der skaber den tilbundsgående syndserkendelse. Loven kan overbevise en synder om, at han har gjort noget, der er syndigt – men den kan ikke overbevise ham om, at han helt igennem er en synder og derfor ikke kan blive i Jesu nærhed.

Salme 130 siger i vers 4 noget, der ligger på linie med Simon Peters rædsel: »Hos Dig er syndsforladelse, at du må frygtes.« Megen forkyndelse lyder imidlertid således: »Du må frygtes, for at vi kan få syndsforladelse.«

Den overvældende velsignelse blev skænket Peter, da der fra ethvert fornuftigt og sagligt synspunkt og ud fra al menneskelig erfaring umuligt kunne fanges fisk.

De var på nulpunktet: »Vi har slidt i det hele natten og har intet fanget.« De var trætte, skuffede og trængte mest af alt til at komme hjem og få sovet ud.

Men Jesu person, Guds kærlighed i menneskeskikkelse, og hans ord: »Læg ud på dybet og kast jeres garn ud til en dræt!« var ord med guddommelig skaberkraft. Det overvandt trætheden og nulpunktets modargumenter og fremkaldte den levende tro. Derfor svarede Simon Peter: »Mester – på dit ord vil jeg kaste garnene ud!«

Peters tro kom ikke fra ham selv, men fra Jesu person og ord. Det var ikke en tro på den rette lære om Jesus, men en tro på Jesus, som Han er. Den var ikke oparbejdet gennem indre, følelsesmæssige anstrengelser, men kom af, at han hørte, hvad Herren sagde. Da de atter lagde ud fra land og kastede garnene ud, skete det derfor i tro. Beretningen derom er nøgtern og kortfattet, men ikke dybsindig, thi det er troen ikke, end ikke når den lægger ud på dybet.

Den fangst, de fik, overgik alt, hvad de hidtil som erhvervsfiskere havde oplevet. Fra ingenting om natten, trods slid og slæb og rig erfaring, til en sådan fylde, at garnene var ved at briste og bådene nær ved at synke.

De kom i livsfare under velsignelsens fylde. Der blev intet tilbage af deres eget. Tanken på at have gjort sig fortjent til den store fangst fandtes der ikke den ringeste eller mindste plads til. End ikke deres tro var fortjenstfuld. Alt var guddommelig nåde.

Peter, der ikke var nogen bangebuks

(det er fiskere aldrig), blev grebet af rædsel. Det var, som før sagt, forfærdelsen over Jesu godhed i hele dens guddommelige fylde og uudtømmelige rigdom. Peters tanker og veje kunne ikke holde stand imod Jesus. Afstanden imellem dem var uendelig. Derfor bad han Jesus, der havde overøst ham med guddommelig fylde af nåde, om at gå bort. »Vi to passer ikke sammen, thi jeg er en syndig mand.«

Men Jesus sagde til den rædselsslagne Peter: »Frygt ikke!« Det var også ord med Guds nådes nyskabende kraft. Jesu fuldkomne kærlighed drev Peters rædsel og frygt ud – endog frygten for dommen.

»Fra nu af skal du fange mennesker!« – det sker ikke på din måde efter dine tanker, men på min måde efter mine tanker, d.v.s. ud fra magtesløsheden ved tro på mig!

Da forlod de alle ting, altså hele deres hidtidige eksistensgrundlag med al dets usikre sikkerhed, og fulgte ham – det fik de mange fold igen her i tiden, og i den kommende verden evigt liv (Luk. 18,28-30).

Apostelen Paulus siger, at evangeliet er Guds *kraft* til frelse for enhver, der tror (Rom. 1,16). Det inderste i Guds kraft er hans ufattelige kærlighed til syndere. I beretningen om Peters fiskefangst ser vi, at når denne kraft åbenbares i dens overvældende godhed, lærer mennesket sig selv at kende i sin fuldkomne fortabthed og Kristus at kende i hans fuldkomne nyskaberkraft. Frelsen er fra »vig bort fra mig, Herre« til »følg du mig«.

Den lamme mand (Luk. 5,17-26)

Lukas skildrer på en ejendommelig måde de guddommelige indgreb i menneskers historie og liv. Han anvender de to ord »skete det« dertil. Vi kender dem fra juleevangeliet (Luk. 2,1, 6, 15). Bemærk, at han her i kap. 5,1-2 ikke skriver: »Engang,

da folkeskaren trængte sig om ham, medens han stod ved Genezaret sø, fik han øje på to både...« Sådan ville enhver anden skrive. Men Lukas skriver: »...skete det, at han fik øje på...« Det er nemlig ikke en almindelig hændelse, men Gud

selv, der nu griber ind og gør en guddommelig gerning, der ikke passer ind i det menneskelige mønster.

Det samme læser vi i vers 17, der er indledningen til beretningen om den lamme mands helbredelse.

I denne vidunderlige beretning hører vi om det vigtigste, vi kan gøre, når vi vil hjælpe mennesker. De ville lægge den lamme mand *foran Jesus*, og de fik lagt ham *lige foran Jesus* (vers 18 og 19).

»Sæt mig, så jeg ser dig, Jesus«, lyder en norsk sang, der med disse enkle ord udtrykker vort dybeste behov.

Da Herren så den lamme mands og hans venners tro, sagde han: »Menneske! dine synder er dig forladt!« Der står intet om, at manden havde angret sine synder og bedt om syndsforladelse, ej heller noget om, at han havde omvendt sig. Og dog tilsiger vor Frelser ham, at hans synder er forladt ham. Jesus taler til ham som Guds lam, der bærer verdens synd bort, før verden har bedt ham om det.

Det kan kun troen gribe, og det var netop tro, der prægede den lamme mand og hans venner. Nok så dyb en anger og strømme af tårer kan ikke gribe det, ej heller nok så megen dybdeborning i mandens og måske også hans forældres sjæleliv.

Denne guddommelige, betingelsesløse nåde hviler »kun« på Herren Jesus og hans fuldbrogede værk som Guds lam. Han gør den lamme mand til et nyt menneske. Så stor er frelsen!

Herren spurgte de »retfærdige« farisæere og de skriftekloge: »Hvad er lettest at sige: Dine synder er dig forladt! eller at

sige: Stå op og gå?« Herren venter ikke på deres svar. De turde ikke sige det første, thi det kan kun Gud sige, og de kunne ikke sige det andet.

Det var ikke let på Faderens befaling at sige til den lamme mand: »Dine synder er dig forladt!« thi det indebar, at han, der sagde dette vidunderlige til den lamme, selv tog dennes synder på sig og med disse synder også Guds vrede og straf over dem.

At forlade synder er en *magt* eller *myndighed*, Menneskesønnen har og allerede havde, da han var her på jorden. Det er den magt, han har, fordi han havde magt til at sætte livet til, og magt til at tage det igen (Johs. 10,18). Det er en korsnærket og herliggjort magt.

Nu anskueliggør han denne magt og gør den lamme mand til et *tegn* på, hvad syndernes forladelse indebærer: »JEG siger dig (vi hører en røst som ingen andens): Stå op, tag din seng og gå hjem!«

Sådan er syndernes forladelse!

Først: »Stå op!« Med disse to magtord satte Jesus ham *fri* af hans fortid og ethvert bånd. Han kunne nu, hvad han aldrig havde kunnet, fordi han var bundet af sin lammelse. Dernæst: »Tag din bære!« Den havde behersket ham, nu beherskede han den. Nu kunne han benytte den, når han havde brug for den, men afhængig af den

var han ikke.

Til sidst: »Gå hjem!« Disse ord er forunderlige; de understreger den fuldkomne frihed, Jesus havde frigjort ham til. Jesus sagde ikke: »Husk nu at læse Bibelen hver morgen og aften – og glem ikke at vidne om mig!« Det nye liv, som syndernes forladelse skænker et menneske, er ikke underlagt noget lovbud. Det har sin egen lov med kun eet bud: »Elsk din næste som dig selv!« Og kærligheden er lovens sande opfyldelse.

Han gik hjem til de vante forhold som et levende vidne. Jesus havde gjort ham til det, han skulle være. Han var fra begyndelsen af sin frelse ført til *fuldendelse* (Hebr. 10,14) – og alt skyldtes Herren Jesus alene.

Hvad bliver der så af vor ros? Den blev udelukket. Ved hvilken lov? Ved gerningernes? Nej, men ved troens lov. Vi konkluderer nemlig, at et menneske bliver retfærdiggjort ved tro, adskilt fra lovgerninger (Rom. 3,28).

Ligesom ved Peters overvældende afskefangst blev alle, der var vidner til Jesu overstrømmende barmhjertighed imod den lamme mand, grebet af *forførdelse*. Og de *priste Gud*, og de blev *fjldt af frygt*. De blev uendeligt små. Ingen følte sig på lige fod med Jesus. Og så sagde de: »Vi har i dag set utrolige ting (det utrolige)!«

Tolderen Levi (Luk. 5,27-39)

Levi var en pengegrisk mand, foragtet af alle, fordi han havde solgt sin sjæl, da han gik i romernes tjeneste. Han bar navnet Levi, men var alt andet end en levit.

Da Jesus så ham sidde ved toldboden, sagde han til ham: »Følg mig!« Med disse to ord greb Gud ind i hans liv og gjorde ham til, hvad han aldrig kunne blive: en Jesu Kristi apostel, hvis navn, Mattæus (Matt. 9,9) står på en af grundstenene til Det nye Jerusalem (Åbenb. 21,14).

Fra fornedrelse og foragt til en ubeskrivelig herlighed – sådan greb Herren frelsende ind i hans liv. Kan Levi rose sig deraf?

»Følg mig!« Det var Livets ord med guddommelig frelseskraft. Det er det største, et menneske kan høre. Det var ikke en opfordring, ej heller blot en befaling. Det var en guddommelig gave.

Da forlod Levi alt. Han stod ligesom den lamme mand op (vers 28), fri af sin fortid, fri af penges magt og ethvert andet bånd, og fulgte Jesus. Det var ikke en vældig trospræstation, men en vidunderlig frelsesgave. Nu var han en Jesu discipel, og det er (for at citere Gollwitzer) et menneske, for hvem alt er gjort, før han selv

gør noget.

Mange år efter skrev han Mattæus-evangeliet, men ellers ved vi intet om ham uden det, vi læser her: »Nu gjorde Levi en stor fest for ham i sit hus, og der var en stor skare af toldere og andre, der sad til bords med dem.« Denne fest har stor betydning, thi Mattæus har selv skrevet om den i kap. 9 i sit evangelium og Markus i sit evangelium kap. 2. Den vender op og ned på vor opfattelse af, hvad det er at forlade alt og følge Jesus.

Kan denne fest anses for efterfølgelse af Herren? Ja, den er »højdepunktet« af efterfølgelse, thi den er både den evige glæde og det evige fællesskab.

Den evige glæde er den glæde, vi læser om i lignelsen om den fortabte søn: »Lad os spise og være glade – og de begyndte at være glade« (15,22-24).

Og de skal komme fra øst og vest og fra nord og syd og sidde til bords i Guds rige (13,29). Det er Lammets bryllupsfest, denne fest i Levis hus er en forsmag på! Der var ingen løssluppenhed, men der var salighed. Guds rige var nær.

Festen var ikke et udtryk for, at Levi endnu var så ung i troen og endnu befandt

sig på barnestadiet. Når han blev moden, ville han komme på bedre tanker.

Det er sandt, at han var ny i troen, og at han var ved begyndelsen af sit liv som en Jesu discipel, men hans begyndelse var tillige *fuldendelsen* (Hebr. 10,14) – eller sagt således: hans begyndelse førte ham straks til målet eller *skete* ved målet.

Levi var kun optaget af, hvad Jesus havde gjort for ham – og det fandt han ingen mangel ved, så han skulle supplere Jesu gerning med sin, for at den kunne blive fuldkommen og fuldendt.

Hvor meget festen kom til at koste ham, skænkede han ikke en tanke. Jeg er forvisset om, at han ikke sparede på noget område.

Det var ikke »fromt« efter de gængse begreber om fromhed, men det var saligt og helligt, thi Jesus var der sammen med sine disciple. Her herskede den fuldkomne, spontane glæde over Jesu kærlighed. I den glæde kan Levi bringe et hvilkensomhelst »offer«, thi denne glæde er tillige kraft.

Hvis nogen vil indvende: »Levi kunne have brugt pengene til noget bedre«, kan jeg kun svare: »Denne fromme indvending

er uevangelisk!«

Andet ved vi, som nævnt, ikke om Levi, Alfæus' søn, bedre kendt under navnet Mattæus. Vi behøver ikke at vide mere. Efterfølgelse var for ham nåde over nåde. Aldrig blev han færdig med at undre sig over, at han fik lov til at være med. Aldrig ophørte hans taknemmelighed og hans glæde. Jeg tror ikke, den hører op engang i evigheden.

Levi var ikke en belastning for Jesus og de andre disciple, men en Guds gave. Den sidste aften sagde Jesus til ham og de andre apostle: »I har holdt ud med mig i mine fristelser; og ligesom min Fader har tildelt mig kongedømme, tildeler jeg jer, at I skal *spise og drikke* ved mit bord i mit rige...« (22,28-30). Levis frelse begyndte ved fuldendelsen. Derfor førte den til fuldendelsen! Sådan er evangeliet!

Men så har vi farisæerne og de skriftkloge. Deres hellighed bestod i at afsondre sig fra folk som Levi (18,11-12).

Derfor knurrede de imod Jesu disciple og sagde: »Hvorfor spiser og drikker I sammen med syndere og toldere?« De var forargede. Denne glædesfyldte fest med syndere og toldere brød med alt, hvad de var opdraget og oplært til og savnede i deres øjne både Gudsfrygt og hellighed. Sådant noget deltog de aldrig selv i og vilde aldrig være med til. De spurgte disciplene, der uden betænkeligheder af nogen art havde fulgt deres Herre og Mester, da han gik til denne fest. Ingen af dem havde følt sig for gode eller for hellige til at spise og drikke sammen med disse mennesker, men havde glædet sig sammen med dem uden at vide, at de deltog i en frelsesfest og frelsesglæde *af evig betydning*.

De overlod det klogeligt til Jesus at svare farisæerne. Selv havde de jo hver-

ken nogen akademisk eller teologisk uddannelse.

Hans svar var først et ord til dem *om dem selv*: »De raske har ikke brug for læge, men de syge.« De raske siger: »Vi har aldrig været nogens trælle« (Johs. 8,33) og: »Er vi måske også blinde« (Johs. 9,40). De har ikke brug for Ham, der sætter fanger fri og gør blinde seende. De kunne hverken se eller forstå, at ved denne glædesfest med Jesus som centrum blev syndens trælle sat fri og blinde fik åbnet deres øjne for Jesu herlige frelse.

Han sagde også noget afgørende *om sig selv*: »Jeg er ikke kommen for at kalde retfærdige, men syndere til omvendelse.« Jesus bestred ikke, at de var retfærdige, men han gik dem forbi, fordi deres retfærdighed ikke var ved tro på ham, men ved egen kraft. Derfor var den forbundet med hovmodighed og ond. Syndere gik han ikke forbi. Dem var han kommet for at kalde til omvendelse. Det var glædesfesten et bevis på. Der var syndere og toldere blevet omvendt, fordi Jesu barmhjertighed lyste over dem og indgav dem et levende håb.

Jesu tanker om og veje til frelse og omvendelse er himmelhøjt over farisæernes (og vore?) tanker og veje. Farisæerne lærte det ikke, og vi bør nok se til, at den farisæiske surdejg ikke findes i os.

Forskellen imellem religiøsitet og evangelium kommer frem i en fornyet kritik af glædesfesten: »Johannes' disciple faster ofte og fremsiger bønner, og det samme gør farisæernes disciple; men dine spiser og drikker!« »Vi er alvorlige i vor Gudsdyrkelse, men dine disciple er overfladiske.« Man kommer straks til at tænke på den farisæer, der i templet trådte frem og bad ved sig selv således: »Gud! jeg

takker dig, fordi jeg ikke er som de andre mennesker – heller ikke som denne tolder. Jeg faster to gange om ugen, jeg giver tiende af hele min indtægt« (18,11-12)!

Jesu tanker om faste er himmelhøjt over farisæernes. Det ville være både utænkeligt og uåndeligt, om Levi havde indbudt til faste og til at fremsige bønner. Det havde ikke været et udtryk for, at Jesu kærlighed og kraft omstrålede ham. Faste udtrykker, at man er i nød og endnu mangler noget, men Levi hverken manglede eller savnede noget. Jesus havde jo skænket ham sin fuldkomne frelse og den himmelske glæde. Han var ikke i nød, men i salighed.

Brudgommen var hos Levi og alle de andre. Det var Lammets bryllupsfest. Hvordan skulle de kunne faste? Der skulle imidlertid komme dage, da brudgommen blev taget fra dem (tænk på dagene imellem hans begravelse og hans opstandelse) – da skulle de faste – de kunne ikke andet. Faste er ikke en præstation, men en nødvendighed, når Jesus synes borte, og alt er mørkt.

Jesu evangelium er så himmelhøjt over vore tanker og veje, at der aldrig kan blive tale om et kompromis imellem dem. Det er utænkeligt, at jeg klipper et stykke af mit nye tøj for at reparere min gamle, slidte klædning dermed. Lige så utænkeligt er det at bruge lidt af evangeliet til at reparere vor egen retfærdighed med.

Men enhver, der har opbygget sin egen retfærdighed, vil ikke tage imod evangeliet. De synes, at »den gamle vin er bedre!« Det gamle må dø, hvis der skal blive plads for Kristi evangelium. Det skete med Saul fra Tarsus – men hvor mange andre det er sket med, ved ingen.